

Asia: VN/10920/2025

Opiskelija-asuntojen korkotuen muutokset

Nykytila, tavoitteet, keino ja vaikutukset

Tässä voitte halutessanne esitellä itsenne/organisaationne

Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry toimii ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien kansallisena liittona ja edustaa noin 184 000 ammattikorkeakouluopiskelijaa.

Mikä on käsityksenne opiskelija-asuntojen valtiontuen nykytilasta ja tarpeista yleisesti ja erityisesti omalla alueellanne?

SAMOK näkee opiskelija-asuntojen valtiontuen nykytilan haastavana, sillä tuki ei kykene takaamaan riittävää opiskelija-asuntotarjontaa. Erityisryhmien investointiavustuksen valtuuteen kohdistetut leikkaukset ovat käytännössä tyrehdyttäneet opiskelija-asuntorakentamisen kokonaan. Ennen valtuuden leikkauksia erityisryhmien investointiavustus yhdistettynä korkotukilainaan on ollut toimiva rahoitusinstrumentti, jolla on voitu taata edullisen opiskelija-asuntokannan rakentaminen. Ilman erityisryhmien investointiavustuksen osuutta asuntotuotanto on osoittautunut vaikeaksi, sillä opiskelija-asuntorakentajilla ei ole riittävää pääomaa puuttuvan investointiavustuksen osuuden kattamiseen.

Opiskelija-asuntotarve on Suomessa korkea ja asuntotarvetta ovat lisänneet opiskelijoiden aloituspaikkamäärien kasvattaminen, yksityisten vuokramarkkinoilla vapaina olevien asuntojen määrän lasku sekä opiskelijoiden siirto yleiseltä asumistuelta opintotuen asumislisän piiriin. Opiskelijoiden käytettävissä olevien etuuksien leikkaus heikentää mahdollisuuksia maksaa markkinaehtoista vuokraa. Myös lyhytvuokrauksen lisääntyminen matkailuvetoisilla paikkakunnilla on vaikuttanut vuokra-asuntotarjontaan yksityisen vuokra-asuntotarjonnan osalta.

Mitä haluatte lausua yleisesti esitysluonnoksen tavoitteista ja ehdotettavasta keinosta?

Esitysluonnoksen tavoitteena on parantaa opiskelija-asuntoja tarjoavien toimijoiden mahdollisuuksia käynnistää asuntojen uudistuotanto- ja perusparannushankkeita korottamalla korkotukilainan

enimmäismäärä 100:n prosenttiin. SAMOK näkee, että korkotukilainan enimmäismäärään tehtävä korotus voi ehkäistä hankkeiden aloittamiseen liittyviä esteitä mahdollistaen uusien asuntohankkeiden käynnistämisen. Samanaikaisesti SAMOK kuitenkin katsoo, että opiskelija-asuntohankkeiden käynnistäminen 100 prosentin korkotukilainalla tarkoittaa väistämättä opiskelija-asuntojen vuokrahintojen nousemista, jota ei voida pitää perusteltuna ottaen huomioon opiskelijoiden toimeentuloon kohdistetut heikennykset. Nykytilassa opintotuen asumislisän hyväksyttävät enimmäisasumismenot yltyvät yleisen asumistuen hyväksyttäviä enimmäisasumismenoja harvemmin opiskelija-asuntojen vuokratasolle.

Puolet ammattikorkeakouluopiskelijoista kokee taloudellisia haasteita (Eurostudent VIII, 2022) ja 21,5 prosenttia ammattikorkeakouluopiskelijoista on joutunut tinkimään lääkkeiden ostamisesta rahan puutteen vuoksi (KOTT, 2024). Vuokrien nouseminen tarkoittaisi sitä, että yhä useampi käyttäisi esimerkiksi ravintoon tai lääkkeisiin tarkoitettuja tukia vuokramenojen kattamiseen. Asumismenojen kasvattamista ei näin voida pitää perusteltuna. SAMOK näkee erittäin tärkeänä, että opiskelija-asuntokannan ensisijaisena rahoitusmuotona olisi investointiavustuksen ja korkotukilainan yhdistelmä, ja tämä mahdollisuus tulee pitää jatkossakin avoimena, vaikka korkotukilainan enimmäismäärän nostaminen otettaisiinkin käyttöön.

Mitä haluatte lausua esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista taikka täydentää tai korjata siinä?

SAMOK kiittää erityisesti siitä, että esitysluonnoksen vaikutusarvioinnissa on pyritty selvittämään korkotukilainan tuomia mahdollisuuksia tuottaa opintotuen asumislisän hyväksyttäviä enimmäisasumismenoja vastaavaa asuntotarjontaa. Tämä selvitys tuo näkyväksi opintotuen asumislisään ja opiskelija-asumisen kustannuksiin liittyvän epäsuhteen, joka realisoituu todennäköisesti nykytilaa suuremmaksi haasteeksi yleisen kustannuskehityksen mukana. Vaikka vaikutusarvioinneissa 100 prosentin korkotukilainan tuottama vuokrahintojen nousu on arvioitu vähäiseksi, näemme tärkeänä huomauttaa, että kuntaryhmässä 3 opiskelijalle 20 euron nousu vuokrahinnassa on jo liki 10 prosenttia asumislisän enimmäismäärästä. Opintotuen asumislisää ei ole sidottu elinkustannusindeksiin, jolloin opiskelijan käytettävissä olevien etuuksien ostovoiman heikkeneminen yhdistettynä nouseviin vuokratuluihin voi aiheuttaa kohtuuttomia tilanteita.

Pykäläluonnokset

Kommenttinne 4 §:n muutosluonnoksesta

Ei lausuttavaa.

Kommenttinne 19 a §:n luonnoksesta

SAMOK pitää hyvänä, että vuokrien tasaaminen mahdollistetaan pelkällä korkotukilainalla rakennettujen ja avustusta saaneiden opiskelija-asuntokohteiden välillä.

Kommenttinne 37 §:n muutosluonnoksesta

Ei lausuttavaa.

Kommenttinne voimaantulosta ja siirtymäsäännöksen luonnoksesta

Ei lausuttavaa.

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa muut kommenttinne asiasta

Esitysluonnoksen yhteydessä käsitellään kansainvälisille opiskelijoille kohdistettuja asuntokiintiöitä. SAMOKin tiedossa ei ole, että kiintiöitä olisi tai niitä voitaisiin sopia oppilaitosten ja opiskelija-asuntotarjoajien välillä muiden kuin vaihto-opiskelijoiden osalta. Pidämme kansainvälisille tutkinto-opiskelijoille laajennettuja kiintiöitä tarpeellisina, ja asiaa tulisi tarkastella laajemmin. Erityisesti Suomeen muuttavilla opiskelijoilla on vaikeuksia löytää sopivaa asuntoa opiskelija-asuntotarjonnan ulkopuolelta ja asunnon takaaminen tälle opiskelijaryhmälle on tärkeää, mikäli kansainvälisten opiskelijoiden mahdollisuudet aloittaa opintonsa halutaan turvata.

Alaluusua Erica
Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry